

OBSAH

Predhovor.....	3
Použité značky.....	5

Prvá časť

VŠEOBECNÁ ČASŤ.....	7
----------------------------	----------

Prvá hlava

SÚKROMNÉ PRÁVO.....	9
§ 1. Dualizmus verejného a súkromného práva.....	9
§ 2. Zásady súkromného práva.....	11
I. Zásada rovnosti účastníkov.....	12
II. Zásada individuálnej autonómie (sloboda vôle).....	14
III. Zásada „všetkoje dovolené, čo nieje zakázané“.....	17
IV. Zásada ekvity.....	17
V. Zásada zákazu zneužitia subjektívnych práv.....	20
VI. Zásada istoty a stability v súkromnoprávných vzťahoch.....	24
VII. Zásada prevencie.....	26
§ 3. Systém súkromného práva.....	26
§ 4. Povaha, podstata a pojem občianskeho práva.....	29
§ 5. Vzťah občianskeho práva k iným odvetviam súkromného práva.....	33

Druhá hlava

HISTORICKÝ VÝVOJ OBČIANSKEHO (SÚKROMNÉHO) PRÁVA NA SLOVENSKU.....	39
§ 1. Vývoj občianskeho práva do vzniku Česko-Slovenska.....	39
I. Od najstarších dôb po zánik Veľkej Moravy.....	39
II. Vývoj občianskeho práva v Uhorsku.....	41
§ 2. Vývoj občianskeho práva v Česko-Slovensku.....	44
I. Medzivojnové obdobie.....	44
II. Vývoj od roku 1945 do roku 1950.....	46
III. Občiansky zákonník z roku 1950.....	49
IV. Občiansky zákonník z roku 1964.....	53
V. Vývoj občianskeho práva po roku 1989.....	58

§ 3. Občianske právo v samostatnej Slovenskej republike	61
I. Parciálne zmeny základnej občianskoprávnej úpravy.	61
II. Pripravovaná rekonštrukcia Občianskeho zákonníka.	63

Tretia hlava

EURÓPSKE PRÁVO A JEHO VPLYV NA SLOVENSKÉ SÚKROMNÉ PRÁVO.	69
---	----

§ 1. Všeobecná charakteristika európskeho komunitárneho súkromného práva.	69
I. Unifikácia prostredníctvom uzavierania zmlúv a harmonizácia prostredníctvom vydávania smerníc.	74
II. Prívátne pokusy pri vytváraní európskeho súkromného práva.	79
§ 2. Harmonizácia slovenského súkromného práva s európskym komunitárnym súkromným právom.	81

Štvrtá hlava

PRAMENE A SYSTÉM OBČIANSKEHO PRÁVA.	93
§ 1. Pojem a výpočet prameňov občianskeho práva	93
§ 2. Systém občianskeho práva a systematika občianskeho zákonníka.	101

Piata hlava

NORMY OBČIANSKEHO PRÁVA.	108
§ 1. Logická štruktúra noriem občianskeho práva	108
§ 2. Kogentné a dispozitívne právne normy.	109
§ 3. Výklad a aplikácia noriem občianskeho práva	112

Šiesta hlava

PRÁVNE SKUTOČNOSTI.	115
§ 1. Právny dôvod a právne skutočnosti	115
I. Právny dôvod.	115
II. Právne skutočnosti a ich následky.	116
III. Triedenie právnych skutočností.	117
§ 2. Úkony.	118
I. Pojem a druhy úkonov.	118
II. Právne úkony.	119

A. Pojmové znaky právnych úkonov.	119
1. Vôľa.	119
2. Prejav vôle.	120
3. Právne následky prejavenej vôle.	122
B. Typy a druhy právnych úkonov.	123
C. Vznik právnych úkonov.	125
D. Náležitosti právnych úkonov.	129
1. Náležitosti subjektu (osoby).	130
2. Náležitosti vôle.	130
3. Náležitosti prejavu.	133
4. Náležitosti pomeru vôle a prejavu.	134
5. Náležitosti predmetu.	134
E. Obsah právneho úkonu.	135
F. Výklad právnych úkonov.	137
G. Právne následky vadnosti právnych úkonov.	137
1. Zdanlivé a vadné právne úkony.	137
2. Neplatnosť právnych úkonov.	138
3. Odporovateľné právne úkony.	139
4. Jednostranné odstúpenie od zmluvy.	142
H. Protiprávne úkony.	142
§ 3. Vytvorenie veci alebo diela	142
§ 4. Konštitutívne rozhodnutia štátneho orgánu (orgánu verejnej moci).	143
§ 5. Udalosti a protiprávne stavy.	144
§ 6. Právne domnienky a fikcie.	144

Siedma hlava

SUBJEKTÍVNE PRAVA A POVINNOSTI	146
§ 1. Všeobecný výklad	146
I. Pojem.	146
II. Triedenie subjektívnych práv a povinností.	147
III. Vznik, zmena a zánik subjektívnych práv a povinností.	148
§ 2. Subjekty práv a povinností	149
I. Všeobecný výklad	149
II. Právna spôsobilosť.	150
III. Fyzické osoby.	151
A. Všeobecný výklad	151

B. Právna spôsobilosť fyzických osôb	152
1. Spôsobilosť na práva a povinnosti	152
2. Spôsobilosť na právne úkony	155
a) Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony	156
b) Pozbavenie spôsobilosti na právne úkony	157
3. Spôsobilosť na protiprávne úkony	158
C. Pojem blízka osoba a pojem domácnosť	158
1. Blízka osoba	158
2. Domácnosť	159
IV. Právnické osoby	160
A. Podstata a pojem právnické osoby	160
B. Identifikačné znaky právnických osôb	162
C. Druhy právnických osôb	165
D. Vznik a zánik právnických osôb	167
§ 3. Zastúpenie	168
I. Pojem a druhy zastúpenia	168
II. Spoločné ustanovenia o zastúpení	170
A. Záonné zastúpenie	171
B. Zmluvné zastúpenie	176
§ 4. Ochrana osobnosti fyzickej osoby	182
I. Všeobecný výklad	182
II. Predmet ochrany	185
A. Právo na telesnú integritu	185
B. Právo na meno	186
C. Právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť	186
D. Právo na súkromie	187
E. Právo na ochranu prejavov osobnej povahy	187
III. Právne prostriedky ochrany osobnosti	189
IV. Aktívna legitímácia na uplatnenie ochrany osobnostných práv	190
V. Ochrana poskytovaná právnickým osobám	190
§ 5. Predmet subjektívnych práv a povinností	191
I. Veci	191
II. Práva a iné majetkové hodnoty	192
A. Práva	192
B. Iné majetkové hodnoty	193
III. Byty a nebytové priestory	194

IV. Triedenie vecí	195
V. Hlavná vec a jej príslušenstvo	197
A. Príslušenstvo vecí	197
B. Súčasť vecí	198
§ 6. Výkon a ochrana subjektívnych práv	199
I. Výkon subjektívnych práv	199
II. Ochrana subjektívnych práv	200
A. Súdna ochrana	201
B. Predbežná ochrana obcou	201
C. Svojpomoc	202

Osma hlava

ČAS AKO PRÁVNA SKUTOČNOSŤ	203
§ 1. Všeobecne o význame času v občianskom práve	203
§ 2. Počítanie času	205
§ 3. Premlčanie	207
I. Pojem, povaha a účel premlčania	207
II. Premlčateľné a nepremlčateľné práva	208
III. Premlčacia doba	210
A. Pojem a dĺžka premlčacej doby	210
B. Začiatok plynutia premlčacej doby	212
C. Plynutie premlčacej doby	215
IV. Účinky premlčania	217
V. Modifikácia režimu premlčania	218
§ 4. Preklúzia	219
§ 5. Uplynutie času	221
§ 6. Vydržanie	221
Výber z literatúry k všeobecnej časti	222

Druhá časť

RODINNÉ PRÁVO	225
--------------------------------	------------

Deviata hlava

VŠEOBECNÉ OTÁZKY RODINNÉHO PRÁVA	227
§ 1. Miesto rodinného práva v systéme súkromného práva	227
§ 2. Charakteristické znaky rodinnoprávných vzťahov	230

§ 3. Pojem a predmet rodinného práva	232
I. Pojem rodinné právo	232
II. Predmet rodinného práva	234
§ 4. Pramene slovenského rodinného práva	236
§ 5. Europeizácia a internacionalizácia rodinného práva	238
I. Všeobecný výklad	238
II. Medzinárodné pramene rodinného práva	238
A. Právo styku rodičov s dieťaťom a medzinárodné únosy ..	239
B. Vyživovacia povinnosť	242
1. Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine z roku 1956	242
2. Dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti z roku 1973	243
3. Nariadenie Rady č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I)	244
4. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009/ES o právomoci, rozhodujúcom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti	245
C. Medzištátne osvojenia	245
D. Právomoc, rozhodujúce právo a uznávanie (výkon) rozhodnutí vo veciach maloletých detí	247
1. Dohovor o právomoci, rozhodujúcom práve, uznávaní a výkone a o spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996	247
2. Nariadenie ES č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností	249
E. Iné otázky rodinného práva	251
1. Dohovor o právach dieťaťa z roku 1989	251
2. Niektoré dohovory Organizácie Spojených národov	252
3. Akty a dohovory Rady Európy	253
4. Charta základných práv Európskej únie	253

III. Základné inštitúty rodinného práva v Európe	254
A. Manželstvo a zasnúbenie	254
B. Faktické životné spoločenstvá a registrované partnerstvá	261
C. Určovanie rodičovstva a vzťahy rodičov k deťom	264
D. Osvojenie	267

Desiatá hlava

MANŽELSTVO	270
§ 1. Všeobecne o manželstve	270
§ 2. Vznik manželstva	274
I. Podmienky vzniku manželstva	274
A. Postup pred uzavretím manželstva	274
B. Uzavretie manželstva (sobáš)	276
II. Forma uzavretia manželstva	279
A. Občiansky sobáš	280
B. Cirkevný sobáš	282
III. Konzulárny sobáš	284
IV. Uzavretie manželstva zástupcom	285
§ 3. Postup po uzavretí manželstva	286
§ 4. Neplatné a zdanlivé manželstvo	288
I. Neplatné manželstvo	288
II. Zdanlivé manželstvo	295
§ 5. Práva a povinnosti manželov	296
§ 6. Zánik manželstva	299
I. Zánik manželstva smrťou jedného z manželov	299
II. Zánik manželstva rozvodom	301
A. Podmienky rozvodu	301
B. Úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode	303
C. Právne následky zrušenia manželstva rozvodom	309

Jedenásta hlava

RODIČIA A DETI	311
§ 1. Všeobecne o právnom vzťahu medzi rodičmi a deťmi	311
§ 2. Určenie rodičovstva	312
I. Určenie a zapretie materstva	313

II.	Určenie otcovstva	318
A.	Otcovstvo manžela matky.	319
B.	Otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov.	320
C.	Otcovstvo určené súdom.	322
III.	Zapretie otcovstva	324
A.	Zapretie otcovstva manžela matky.	325
B.	Zapretie otcovstva určeného súhlasným vyhlásením rodičov.	327
C.	Zapretie otcovstva na návrh dieťaťa.	327
§ 3.	Osvojenie	329
I.	Všeobecne o osvojení.	329
II.	Podmienky osvojenia	330
A.	Podmienky na strane osvojenca	330
B.	Podmienky na strane osvojiteľa	332
C.	Súhlas oprávnených osôb na osvojenie.	336
D.	Predosvojiteľská starostlivosť.	343
III.	Vznik osvojenia.	345
IV.	Právne následky osvojenia	346
V.	Zrušenie osvojenia.	348
§ 4.	Práva a povinnosti rodičov a detí	350
I.	Všeobecne o právach a povinnostiach rodičov a detí.	350
II.	Rodičovské práva a povinnosti.	352
A.	Výchova dieťaťa.	355
B.	Zastupovanie dieťaťa.	357
C.	Správa majetku dieťaťa.	360
1.	Správa majetku dieťaťa rodičmi.	360
2.	Opatrovník pre správu majetku dieťaťa (majetkový opatrovník).	362
III.	Ďalšie práva a povinnosti rodičov a detí.	365
A.	Styk rodičov s dieťaťom.	366
B.	Určenie mena a priezviska dieťaťa.	368
C.	Práva a povinnosti dieťaťa.	369

Dvanásta hlava

ZÁSAHY ŠTÁTU DO VÝKONU PRÁV A POVINNOSTÍ

RODIČOV A DETÍ. 372

§ 1. Všeobecne 372

§ 2. Výchovné a sankčné opatrenia	373
I. Výchovné opatrenia	373
II. Predbežné opatrenie	375
III. Zásahy do výkonu rodičovských práv a povinností	376
§ 3. Náhradná starostlivosť	378
I. Pojem a formy náhradnej starostlivosti	378
II. Náhradná osobná starostlivosť	381
A. Podmienky vzniku náhradnej osobnej starostlivosti	381
B. Obsah náhradnej osobnej starostlivosti	383
C. Zánik náhradnej osobnej starostlivosti	385
III. Pestúnska starostlivosť	386
A. Podmienky vzniku pestúnskej starostlivosti	386
B. Obsah pestúnskej starostlivosti	387
C. Zánik pestúnskej starostlivosti	389
IV. Ústavná starostlivosť	389
§ 4. Poručníctvo a opatrovníctvo	393
I. Všeobecne o poručníctve a opatrovníctve	393
II. Poručníctvo	394
III. Opatrovníctvo	401

Trinásta hlava

VYŽIVNÉ	403
§ 1. Všeobecné otázky výživného	403
I. Právna úprava	403
II. Pojem a druhy vyživovacích povinností	404
III. Vznik vyživovacej povinnosti	409
IV. Rozsah vyživovacej povinnosti	411
V. Zánik vyživovacej povinnosti	414
VI. Konanie o určenie výživného	416
§ 2. Jednotlivé druhy vyživovacích povinností	417
I. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom	417
II. Vyživovacia povinnosť detí k rodičom	424
III. Vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými	426
IV. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi	429
V. Príspevok na výživu rozvedeného manžela	431
VI. Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke	434

Výber z literatúry k rodinnému právu	438
--	-----

Tretia časť

VECNÉ PRÁVA	441
------------------------------	-----

Štrnásť hlava

PODSTATA A DRUHY VECNÝCH PRÁV	443
§ 1. Pojem vecné práva	443
§ 2. Druhy vecných práv	445

Pätnásť hlava

VLASTNÍCKE PRÁVO	448
§ 1. Pojem vlastníctvo a vlastnícke právo	448
§ 2. Obsah, výkon a obmedzenie vlastníckeho práva	451
I. Obsah vlastníckeho práva	451
II. Výkon a obmedzenie vlastníckeho práva	452
§ 3. Subjekty a predmet vlastníckeho práva	459
§ 4. Ochrana vlastníckeho práva	466
I. Všeobecne o ochrane vlastníckeho práva	466
II. Žaloba na vydanie veci (rei vindicatio)	467
III. Zapieracia žaloba (actio negatoria)	470
§ 5. Nadobúdanie vlastníckeho práva	471
I. Všeobecne o nadobúdaní vlastníckeho práva	471
II. Nadobúdanie vlastníckeho práva zmluvou	473
III. Nadobúdanie vlastníckeho práva rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci)	475
IV. Nadobúdanie vlastníckeho práva na základe iných skutočností ustanovených zákonom	476
A. Vydržanie	476
B. Nadobudnutie vlastníckeho práva k strateným, skrytým a opusteným veciam	479
C. Nadobudnutie vlastníckeho práva vytvorením novej veci	480
D. Nadobudnutie vlastníckeho práva prírastkom a spracovaním	480
E. Nadobudnutie vlastníckeho práva príklepom licitátora	483

F. Nadobudnutie vlastníckeho práva k neoprávnenej stavbe	483
G. Nadobudnutie vlastníckeho práva priamo zo zákona..	485
§ 6. Zánik vlastníckeho práva	486
§ 7. Podielové spoluvlastníctvo	489
I. Vymedzenie podielového spoluvlastníctva	489
II. Obsah podielového spoluvlastníctva	491
A. Práva a povinnosti vo vzájomnom vzťahu spoluvlastníkov týkajúce sa hospodárenia so spoločnou vecou	491
B. Práva a povinnosti všetkých spoluvlastníkov vo vzťahu k tretím osobám týkajúce sa celej veci	493
C. Práva a povinnosti spoluvlastníka týkajúce sa možnosti nakladania so spoluvlastníckym podielom	493
III. Zánik podielového spoluvlastníctva	495
A. Zrušenie spoluvlastníctva dohodou spoluvlastníkov ...	496
B. Zrušenie podielového spoluvlastníctva rozhodnutím súdu	498
§ 8. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov	501
I. Pojem bezpodielové spoluvlastníctvo manželov	501
II. Predmet a rozsah zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	503
III. Vznik zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	507
IV. Obsah zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	508
V. Zánik zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	514
VI. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva	516
VII. Dohodou modifikované bezpodielové spoluvlastníctvo ...	522
Šestnásta hlava	
DRŽBA	525
§ 1. Pojem držba	525
§ 2. Držba a detencia	526
§ 3. Držba oprávnená a neoprávnená	527

Sedemnásť hlava	
VECNÉ PRÁVA K CUDZEJ VECI	530
§ 1. Vecné bremená	530
I. Pojem, podstata a funkcia vecných bremien	530
II. Subjekty a predmet právneho vzťahu vecného bremena	531
III. Vznik vecných bremien	532
IV. Obsah právneho vzťahu vecného bremena	535
V. Zánik vecných bremien	536
§ 2. Záložné právo	538
I. Právna úprava záložného práva	538
II. Pojem, funkcia a povaha záložného práva	540
III. Predmet záložného práva	543
IV. Vznik záložného práva	546
A. Všeobecne o vzniku záložného práva	546
B. Záložná zmluva	547
C. Dedičská dohoda	554
D. Rozhodnutie súdu (súdneho exekútora) alebo správneho orgánu	554
E. Vznik záložného práva zo zákona	558
V. Povaha a podstata Notárskeho centrálného registra záložných práv	559
VI. Obsah záložnoprávneho vzťahu	561
VII. Výkon záložného práva	563
A. Priamy výkon záložného práva záložným veriteľom	563
B. Predaj zálohu na dražbe	569
C. Predaj zálohu súdnym exekútorom	570
VIII. Zánik záložného práva	571
§ 3. Zádržné právo	572
I. Pojem zádržné právo a jeho podstata	572
II. Vznik zádržného práva	573
III. Obsah zádržného práva	574
IV. Zánik zádržného práva	575
Osemnásť hlava	
KATASTER NEHNUTEĽNOSTÍ	576
§ 1. Podstata a funkcia katastra nehnuteľností	576
§ 2. Zápis do katastra nehnuteľností	580

I. Vklad	581
II. Záznam	585
III. Poznámka	588
§ 3. Zásady právnej úpravy katastra nehnuteľností	589
I. Zásada vkladania (intabulácie)	589
II. Zásada verejnosti (formálnej publicity)	590
III. Zásada hodnovernosti (materiálnej publicity)	590
IV. Zásada voľnosti	591
V. Zásada legality	591
VI. Zásada priority	591
VII. Zásada špeciality	592
Výber z literatúry k vecným právam	593

Štvrtá časť

DEDIČSKÉ PRÁVO	597
---------------------------------	------------

Devätnásta hlava

VŠEOBECNE O DEDENÍ	599
§ 1. Dedenie a dedičské právo	599
§ 2. Pramene dedičského práva	606
§ 3. Charakteristické znaky právnej úpravy	607
§ 4. Funkcie dedičského práva	610
§ 5. Základné zásady dedenia	611
I. Univerzálna sukcesia	611
II. Nadobúdanie dedičstva okamihom smrti poručiťa	611
III. Akrescencia	613
IV. Dedičská reprezentácia	613
§ 6. Predpoklady dedenia	614
I. Smrť fyzickej osoby	614
II. Existencia dedičstva	616
A. Dedičstvo	616
B. Predmet dedičstva	618
III. Dedičský titul	621
IV. Dedičská spôsobilosť	623
A. Spôsobilý dedič	624
B. Dedičská nespôsobilosť	625

§ 7. Vydedenie	628
§ 8. Odmietnutie dedičstva	633
Dvadsať hlava	
DEDENIE ZO ZÁKONA	638
§ 1. Všeobecne o dedení zo zákona	638
§ 2. Dedičské skupiny	640
I. Prvá dedičská skupina	640
II. Druhá dedičská skupina	642
III. Tretia dedičská skupina	646
IV. Štvrtá dedičská skupina	648
Dvadsať prvá hlava	
DEDENIE ZO ZÁVETU	650
§ 1. Všeobecne o dedení zo závetu a pojem závet	650
§ 2. Náležitosti závetu	653
I. Náležitosti osoby poručiteľa	653
II. Náležitosti vôle poručiteľa	654
III. Náležitosti prejavu vôle poručiteľa	654
IV. Obsahové náležitosti závetu	655
§ 3. Formy závetu	661
I. Holografný závet	662
II. Alografný závet	664
III. Závet zriadený vo forme notárskej zápisnice	666
§ 5. Zrušenie závetu	669
§ 9. Nadobudnutie dedičstva	670
§ 10. Ochrana oprávneného dediča	675
Výber z literatúry k dedičskému právu	678
Vecný register	681